

2014. évi főbb kutatási célkitűzések

Az MTA–DE Közzszolgáltatási Kutatócsoport 2014. év fő kutatási célkitűzései a következők:

- Külön utak című tanulmánykötet megjelentetése,
- enciklopédikus feldolgozás analitikus, ún. cellatanulmányai kidolgozásának folytatása,
- felmérési eredmények feldolgozása,
- Hajdúböszörmény városban terepmunkán alapuló ténymegállapító tanulmányok készítése.

A 2012-13. évben folytatott nemzetközi összehasonlítások alapján egy tematikus tanulmánykötet összeállítására kerül sor. A területi közfeladat-ellátás különböző köreire a nemzetközi összehasonlítás útján jellemző modelleket határoztunk meg. Az előzetes kiindulás szerint a modellezést az alábbi területeken különösen az európai gyakorlatokat alapul véve végezzük.

Területi közzszolgáltatások szabályozási modelljei a közüzemi körben, ezen belül külön

- víziközmű-szolgáltatások,
- hulladékgyűjtés és hulladékfeldolgozás,
- hálózatos energia-szolgáltatások területén
- a településrendezés és –fejlesztés összefüggésében.

Szabályozási modellek a humán szolgáltatások körében, ezen belül

- területi közzszolgáltatások szabályozási modelljei a közoktatási közfeladatellátás körében,
- területi közzszolgáltatások szabályozási modelljei az egészségügyi közfeladatellátások körében,
- területi közzszolgáltatások szabályozási modelljei a szociális közfeladatellátás körében.

Területi közzszolgáltatások szabályozási modelljei az igazgatási szolgáltatásokban, ezen belül

- a hatósági igazgatási szolgáltatások,
- a rendészeti közfeladat-ellátás körében.

Az összehasonlító-rendszerező munkák fő elemei a következők:

- Alapmodellek meghatározása az európai (a fejlett nyugati) világban a polgári fejlődés folyamatában. Ezek a továbbiakban a témakör értelmezése során relációs pontokat jelentenek.
- A modellek elhatárolásának különböző szempontjai, közülük egy vagy több lehet. Ilyen különösen, hogy mi a közfeladatok kiterjedése az adott körben, azaz mi a közzszolgáltatási tartalom. Ennek eltérései alapot adhatnak tipizálásra. Ehhez képest a helyi önkormányzati decentralizáció léte, illetve helye és szerepe mértékadó változó.
- A modellek egymásra hatása. Befolyás az Európai Unió kapcsolódó politikáinak kialakulására és változásaira. A kelet-közép-európai országok fejlődésére gyakorolt hatások a viszonyítási modellekhez képest való elhelyezésként keresztül.
- A modellek aktuális fejlődési állapota. Az aktuális állapotot a kétezres első évtized

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26.

Tel: (52) 512-700/ 77119

Fax:

e-mail: kozszolg.kut@law.unideb.hu

közepétől, illetve 2007–8. évi ingatlanhitelezési válságtól datálhatjuk. Ilyen vagy olyan okból, kb. ekkortól az uniós politikák közül több területén irányváltás következett be. Milyen hatással látszik érvényesülni ez a közeg a kelet-közép-európai és más később integrálódó országokra nézve?

A funkcionális koncepcionálás és az ágazatcsoportok szerinti nemzetközi modellalkotás után, a 2014. évben folytatjuk az ágazatcsoportonkénti „longitudinális” vizsgálatot. Ebben a hazai szabályozási kérdések is jobban előtérbe kerülnek. A kiindulópont ekkor az lesz, miként helyezhetjük el az egyes konkrét témákat az európai és a kelet-közép-európai jellemző folyamatok között. Központi kérdés a közszektor és az állam szerepeinek változása, annak követése és magyarázata a szolgáltatások ágazati sajátosságaira figyelemmel lévő módon. Az e körben készülő résztanulmányok döntően a később megjelentetni tervezett átfogóan rendszerező kötet fejezeteit alkotják. A kötet előzetes címe: *Közszolgáltatások szervezéstana*. A modern polgári társadalom közüzemi, jóléti és közszolgálati feladatainak társadalomszervezési sajátosságait tekinti át gazdasági, szolgáltatási, ágazatpolitikai szempontokból. A vizsgálatok tartalma a következő pontokból áll:

- ellátásszervezési modell-alapok áttekintése ágazatcsoportok szerint, pl. szociális ellátó nagyrendszer modelljeinek meghatározása;
- a helyi önkormányzati megoldás helye és súlya, az erre vonatkozó típusok elhatárolása;
- részletesebb tárgyi összehasonlítás, megoldások tipizálása, illetve jellemző adatsorok útján, pl. az egyes önkormányzati megoldási formák elterjedtsége és megoszlása szempontjából;
- a magyar megoldás leírása, és elhelyezése a modellek között; nagyobb részt a kb. 1985–2010 közötti időszak folyamatának tagolása; kisebb részben, de lényegi jelentőséggel a 2010 utáni időszakról szólóan, folyamatba helyezve.

2013. végén készítettünk egy kisebb lakossági elégedettségvizsgálatot a közszolgáltatásokkal való ellátottság változásai értékelése vonatkozásában. Más felméréssel összevetésben ennek eredményeit tanulmányban feldolgozzuk.

A kutatási tervben szereplő empirikus munka alapvetően 2014-ben folyik. Egy közepes magyar városban a közszolgáltatások szervezési változatainak és változásainak áttekintésére kerül sor. A munka döntő részben 2014-ben zajlik. Résztanulmányok készülnek módszertani alapokról és előzményekről. Empirikus esetmunkákat és tematikus feldolgozásokat is indítunk előzetesen a rendszerező felmérés előkészítése érdekében. A választás Hajdúböszörményre esett. Ténymegállapító tanulmányokkal alátámasztott, modern szolgáltatásszervezési és – igazgatási „szociográfia” készül.